

Jiřina Polanecká

se narodila 24. dubna 1924, v šestém roce po založení Československa. Naše mladé národní hospodářství se tehdy naplno rozvíjelo, její tatínek Věnceslav Havlíček jako úředník Zemské banky dostal výhodné místo v nové pobočce banky v Bratislavě, a jeho mladá žena Inka Havlíčková se s novorozenou Jiřinkou hned po porodu stěhovala za ním. Čekalo je tvořivé období budování státu, banky i slovenského Sokola, v němž oba aktivně působili, tatínek Věnceslav jako vzdělavatel Obce sokolské. Ztišila se bolest nad ztrátou prvního dítěte – Jiřinčina bratra Dušana, po třech letech se narodil druhý Jiřinčin bratr Svatopluk. Děti rostly, chodily do školy, cvičily a žily s rodiči v Sokole.

Idylu přerвала II. světová válka. Jiřince bylo patnáct, když byli jako Češi vypovězeni ze Slovenského štátu, který museli opustit jen s tím nejnnutnějším do 24 hodin.

Nastěhovali se nejprve do velkého bytu na Smíchově – Na Újezdě, odkud však brzy odešli na nenápadnější místo, protože hrozilo, že je protektorátní úřady jako významné osobnosti Sokola objeví a popraví, stejně jako celé předválečné vedení Československé obce sokolské v Praze. Přestěhovali se do nenápadného dvoupokojového bytu na Žižkově, v Jagellonské ulici.

Jiřinka skončila základní školu. Přestěhování ze Slovenska snášela těžce, tehdy černý válečný Žižkov nesnášela a tak uvítala, že může nastoupit do evangelické rodinné školy v Krabčicích. Válečné roky pod Řípem byly pro ni přece jen méně ponuré, než černá až nepřívětivá Praha. Škola skončila dřív než válka. Díky mamince Ince se vyhnula totálnímu nasazení v Německu. Nakonec musela do práce v Mikrofoni na Žižkově, kde se montovaly zbraně pro německou armádu. Její pokus o sabotáž výrobků dopadl dobře, jak říkala – několik dní na ni řvali a nakonec se nic nedělo.

Přišel květen 1945, Pražské povstání. Stavěly se barikády v ulicích, tatínek spolu s dalšími sokoly byl se zbraní u Tyršova domu, maminka jako dobrovolnice Červeného kříže v ulicích, kde bylo třeba ošetřovat zraněné. A bratr Svát'á, tehdy 18letý, se skupinou dalších mužů dobývali Vítkov, kde se opevnila skupina německých vojáků. Jiřinka byla zásobovací spojka, nosila rodičům i bratrovi jídlo, obvazový materiál a další potřeby. Jen o vlásek ji tehdy minula dávka německého ostřelovače z jednoho domu pod Vítkovem. Spolu s dalšími lidmi stavěla barikády. Zažila také tvrdé represe vůči německým obyvatelům, kterým se určité skupiny lidí nevybíravě mstily.

V prvním roce po skončení války chodili mladí lidé pomáhat venkovu. Šla také Jiřinka. Práci na hospodářství měla ráda. Občas navštívila rodiče v Praze. Při jedné takové cestě vlakem se nakazila tyfem. Tatínkovi se podařilo zaplatit první dávku nedávno objeveného penicilinu, který v tu dobu přišel do Prahy. Zabral. A maminka se jako dobrovolná sestra v nemocnici obětavě starala nejen o Jiřinku, ale i o další pacienty. Přišly další komplikace po prodělaném tyfu, záněty kostí. V téměř beznadějném stavu prodělala operaci lebky na klinice profesora Jiráska. Zubožená, bez vlasů po tyfu a

zesláblá, v rekonvalescenci odjela na léčení do Vráže. A tam se seznámila se svým manželem Karlem Pirníkem, baletním mistrem pražského Národního divadla, který se tam léčil po úraze.

Svatba v létě 1946 a v roce 1947 narození dcery Ivanky. Manželství však nakonec skončilo rozvodem a Jiřinka se s dcerou vrátila na Žižkov. Doba temněla – jak v osobním, tak v politickém životě, a ona toužila vrátit se tam, kde prožila šťastné dětství. Do Bratislavy.

Začátky nebyly lehké, sehnat byt, práci, vyrovnat se s jiným duchem doby. Nakonec odešla tam, kam ji to táhlo nejvíc – do lesů. Práce v lese, bydlení na samotě, v obci, kde stály jen tři domy. A pak seznámení s novým partnerem. Byl důstojník Československé armády. V roce 1952 se vzali a spolu s dcerou se přestěhovali k jeho rodině do slovenské Trnavy. Mělo to být jen na chvíli – manžel dostal místo ve vyškovském vojenském útvaru. Čekali, až se dostaví vojenské domy, kde měli mít byt.

Politická situace se však vyvinula jinak. Jiřinčin manžel, spolu s dalšími, byl obviněn z vlastizrady a odsouzen na 8 let v Jáchymově. Čtyři měsíce po svatbě. Následovaly roky živoření. Jiřinka našla zaměstnání u dráhy, v Dílnách pro opravu vozidel. Nejprve chvíli pracovala v závodní knihovně, absolvovala kurs knihovnictví a archivnictví. Jako manželku politického vězně ji vedení závodu nakonec přeřadilo na podřadnou práci. Po prodělaných nemocech ji těžká práce ničila. Kvůli častým pobytům v nemocnicích musela dceru předat rodičům do Prahy. Manžel se vrátil po prezidentské amnestii. Jako politický vězeň nesehnal práci, opět mu hrozilo vězení. Žili jen z Jiřinčina minimálního platu. I když pak práci dostal, finančně to bylo pro rodinu tvrdé. V jednopokojovém mokřém bytě bez vody a záchodu.

Roky běžely, manželství neklapalo a trápení ukončil rozvod. Dcera odešla na střední školu do Bratislavy, pak se vdala a Jiřinka zůstala v Trnavě sama. V roce 1970 jí v Praze zemřela maminka. Jiřinka se nastěhovala k osamělému tatínkovi do Prahy – na Žižkov. Dostala práci na Správě dráhy v archivu. Když tatínek Věnceslav Havlíček v roce 1976 zemřel, byla definitivně sama.

Radost jí přinášely občasné návštěvy dcery s vnoučaty, kterých přibývalo, byla aktivní v žižkovském sboru Českobratrské církve evangelické, přihlásila se do Klubu přátel Žižkova. A přišla další svatba – s Miloslavem Polaneckým. Prožili pěkné klidné roky, opravili chalupu v Českých Libchavách, kde si Jiřinka konečně užívala vytouženou zahradu. Idylku však přerušila manželova nemoc. V době, kdy celá republika skandovala na náměstích, Jiřinka prožívala smutné dny s pomalu odcházejícím manželem. Zemřel v únoru 1991. Skončily krásné dny na chalupě v Libchavách, ani občasné návštěvy dětí ji nezbavily smutku. Svou energii postupně vkládala do života v Klubu přátel Žižkova. Chtěla rozvinout všechno, co dostala od svých rodičů, od tatínka - sokolského vzdělavatele. Zužitkovat jeho archiv, pracně zachráněný před totalitními režimy, jeho myšlenky, jeho odkaz.

Přes všechny zdravotní problémy rozhodně odmítala opustit Žižkov a odstěhovat se k dceři. Žižkov a Klub – to byl její život. Smysl jejího bytí.

Naposledy jsme se s ní setkali na přednášce ke 150. výročí založení Sokola v Klubu před pár dny. Krásnou přednáškou završila svou snahu o předání myšlenek tatínkova odkazu i o smysluplnou práci pro svůj milovaný Žižkov. Přes veškeré tělesné neduhy byla až do konce života tvořivá. Pro její přístup k životu nelze na ni zapomenout.